

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/166/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713214625
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8713214625.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom v Bratislave, na ul. Bajkalskej č. 30, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ B.R. Č.R., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v O., na ul. W. B. Č.. XXXX/XX, 2/ U.A. Č.A., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v V., na ul. Y.A. Č.. XXXX/XX a 3/ Q.H. Z.ej, nar. 0X.XX.XXXX, bývajúcej vo W., na ul. Q.A. Č.. XXX/XXX, právne zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Vladimír Grác, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Hubeného č. 17, IČO: 47 237 040, o zaplatenie sumy 4.227,07 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 28.06.2018 č.k. 10C 120/2014-198 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výroku o uložení povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade zaplatiť žalobcovi sumu 3.087,64 eur s príslušenstvom, vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade a vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a žalovanými v 1. a 2. rade a v tejto časti konanie zastavuje.

Zrušuje uznesenie zo dňa 04.04.2014 č.k. 17Ro 578/2013-25 vo výroku o zrušení platobného rozkazu zo dňa 19.02.2014, sp. zn. 17Ro 578/2013 vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade.

Žalobcovi sa voči žalovaným v 1. a 2. rade priznáva náhrada trov konania v rozsahu 100 %.

Žalovanej v 3. rade sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.087,64 eur so 7,7 % -ným úrokom z omeškania ročne od 01.10.2013 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. V prevyšujúcej časti žalobu voči žalovaným v 1. a 2. rade zamietol. Žalobu voči žalovanej v 3. rade zamietol. Ďalej vyslovil, že vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými v 1. a 2. rade žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Žalovanej v 3. rade priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že dňa 18.03.2005 bola medzi žalobcom a žalovanými v 1. a 2. rade na základe zmluvy o stavebnom sporení podpísaná zmluva o mimoriadnom medziúvere, ktorou žalobca poskytol žalovaným v 1. a 2. rade mimoriadny medziúver vo výške 9.410,48 eur. Žalovaní v 1. a 2. rade sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru vo výške 7,79 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami po 75,45 eur a do nasparenia 40 % cieľovej sumy vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 58,09 eur. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa žalovaní v 1. a 2. rade zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,70 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 101,67 eur. Právny predchodca žalovanej v 3. rade prevzal ručením na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku pre prípad,

že ju neuspokoja žalovaní v 1. a 2. rade. Žalovaní v 1. a 2. rade porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať. Listom zo dňa 28.01.2013 žalobca odstúpil od úverovej zmluvy a vyzval žalovaných v 1. a 2. rade, aby v 7-dňovej lehote vrátili zostatok úveru. Odstúpenie od zmluvy bolo žalovaným doručené dňa 14.02.2013, resp. dňa 26.02.2013. Pôvodnému žalovanému v 3. rade bolo odstúpenie od zmluvy zaslané na vedomie listom zo dňa 28.01.2013 s upozornením, že ak žalovaní v 1. a 2. rade nezaplatia celý dlh, bude žalobca nútený pristúpiť k vymáhaniu pohľadávky aj voči žalovanému v 3. rade. Pretože pôvodný žalovaný v 3. rade V. Z. zomrel dňa 31.12.2013, súd uznesením zo dňa 15.11.2016 rozhodol, že bude pokračovať v konaní s dedičkou pôvodného žalovaného v 3. rade, a to Q. Z.Ň., nar. 0X.XX.XXXX. Z predložených listín bolo zistené, že pravosť podpisu pôvodného žalovaného v 3. rade na Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 18.03.2005 bola spochybnená. Z výpisu z účtu konta medziúveru vyplýva, že žalovaní vyčerpali medziúver vo výške 9.410,48 eur. Z uvedenej sumy uhradili celkovo sumu 6.322,84 eur.

3. Žalobca od úverovej zmluvy účinne odstúpil a tým zanikol záväzkový zmluvný vzťah so žalovanými v 1. a 2. rade. Na základe uvedeného právneho úkonu podľa ust. § 451 ods. 2 a ust. § 457 OZ vzniklo žalobcovi právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, pretože v súlade s ust. § 48 ods. 2 OZ sa zmluva od začiatku zrušuje a jej účastníci sú povinní si vrátiť navzájom poskytnuté plnenie. Z výpisu z účtu odstúpeného medziúveru bolo preukázané, že žalovaní vyčerpali medziúver vo výške 9.410,48 eur a celkovo uhradili žalobcovi sumu 6.322,84 eur, teda dlžná suma predstavuje 3.087,64 eur. V tejto časti súd prvej inštancie žalobe voči žalovaným v 1. a 2. rade vyhovel. V prevyšujúcej časti žalobu proti žalovaným v 1. a 2. rade zamietol, nakoľko žalobcovi na zaplatenie sumy 1.139,43 eur zákonný nárok nevznikol.

4. Vo vzťahu k žalovanej v 3. rade bola žaloba zamietnutá.

5. Ručiteľský záväzok je charakteristický svojou akcesorickou povahou a záväzkový právny vzťah z ručenia môže existovať iba popri hlavnom záväzkovom právnom vzťahu. Bez hlavného záväzku nemôže existovať vedľajší (ručiteľský) záväzok. Účinným odstúpením od úverovej zmluvy sa v zmysle ust. § 48 ods. 2 OZ úverová zmluva od začiatku zrušila, teda prestal existovať hlavný záväzkový vzťah medzi veriteľom a dlžníkmi. Zanikom hlavného záväzkového vzťahu zanikol aj akcesorický ručiteľský záväzok. Navyše, v rámci vykonaného dokazovania bolo zistené, že ručiteľský záväzok nebol dojednaný platne. Ručiteľský záväzok podľa ust. § 546 OZ vzniká písomným vyhlásením, ktorým ručiteľ berie na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku veriteľa, ak ju neuspokojí dlžník. Pravosť podpisu pôvodného žalovaného v 3. rade na Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 18.03.2005 bola popretá, nakoľko podľa vyhlásenia Mesta V., Mesto V. overilo inú listinu ako je Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 18.03.2005. Ručiteľský záväzok teda nebol dojednaný platne v súlade s ustanovením § 546 OZ.

6. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 1, ods. 2 a § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

7. Proti tomuto rozsudku, a to konkrétne proti výroku o zamietnutí žaloby voči žalovaným v 1. a 2. rade a proti výroku o trovách konania medzi žalobcom a žalovanými v 1. a 2. rade podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok v napadnutom rozsahu zrušiť a konanie voči žalovaným v 1. a 2. rade zastaviť. Ako dôvod uviedol, že platobným rozkazom zo dňa 19.02.2014 č.k. 17Ro 578/2013 - 21 boli žalovaní v 1. a 2. rade a pôvodný žalovaný v 3. rade zaviazaní zaplatiť žalobcovi dlžnú sumu s prísl. Tento platobný rozkaz bol zrušený uznesením zo dňa 04.04.2014 č.k. 17Ro 578/2013- 25 a to preto, lebo ho nebolo možné doručiť pôvodnému žalovanému v 3. rade do vlastných rúk. Žalovaní v 1. a 2. rade a pôvodný žalovaný v 3. rade tvorili samostatné procesné spoločenstvo, pričom v prípade samostatného spoločenstva je nevyhnutné podmienky na zrušenie platobného rozkazu posudzovať samostatne vo vzťahu ku každému zo žalovaných. Nedoručenie platobného rozkazu do vlastných rúk pôvodnému žalovanému v 3. rade založilo dôvod za zrušenie platobného rozkazu iba voči pôvodnému žalovanému v 3. rade. Platobný rozkaz bol žalovaným v 1. a 2. rade riadne doručený do vlastných rúk a títo žalovaní voči nemu odpor nepodali. Právoplatnosť platobného rozkazu voči žalovaným v 1. a 2. rade spôsobila prekážku veci rozhodnutej. Na uvedenom nič nemení ani vydané uznesenie, ktoré nemôže prelomiť právoplatnosť platobného rozkazu, nakoľko bolo vydané po právoplatnom skončení konania voči žalovaným v 1. a 2. rade.

8. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal rozsudok nielen v jeho napadnutej časti, ale aj v časti, ktorou bolo žalovaným v 1. a 2. rade uložené zaplatiť žalobcovi sumu

3.087,64 eur s prísl. a zistil, že rozhodnutie o uložení povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade zaplatiť žalobcovi sumu 3.087,64 eur s prísl., o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti voči žalovaným v 1. a 2. rade a o trovách konania medzi žalobcom a žalovanými v 1. a 2. rade nie je správne.

9. Vzhľadom na žalobcom uplatnený odvolací dôvod, ktorým bola prekážka právoplatne rozhodnutej veci, je potrebné dodať, že prekážka res iudicata predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak sa teda začalo konanie o veci, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté, je povinnosťou súdu takéto konanie podľa ust. § 161 ods. 2 CSP s poukazom na ust. § 230 CSP zastaviť. Na splnenie procesných podmienok prihliada súd kedykoľvek počas konania. Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok prihliadne odvolací súd aj vtedy, keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

10. Platobným rozkazom zo dňa 19.02.2014 č.k. 17Ro 578/2013-21 bolo žalovaným v 1. a 2. rade a právnenému predchodcovi žalovanej v 3. rade uložené, aby do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatili žalobcovi sumu 4.227,07 eur so 7,7 % -ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 4.120,37 eur od 01.10.2013 do zaplatenia a nahradili trovy konania vo výške 253,50 eur pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku, alebo aby v tej istej lehote podali odpor s odôvodnením vo veci samej. Platobný rozkaz bol doručený žalovaným v 1. a 2. rade a žalovaní v 1. a 2. rade proti nemu odpor nepodali. K doručeniu tohto platobného rozkazu právnenému predchodcovi žalovanej v 3. rade V. Z. nemohlo dôjsť, nakoľko V. Z. dňa XX.XX.XXXX zomrel. V dôsledku uvedeného uznesením zo dňa 04.04.2014 bol platobný rozkaz zrušený.

11. V tom čase účinný Občiansky súdny poriadok následky nedoručenia platobného rozkazu upravoval v ust. § 173 ods. 2. Podľa tohto ustanovenia, ak platobný rozkaz nemožno doručiť čo i len jednému z odporcov, súd ho uznesením zruší v plnom rozsahu. To neplatí, ak sa platobný rozkaz týka niekoľkých účastníkov, z ktorých každý koná sám za seba (§ 91 ods. 1). Súd zruší platobný rozkaz spravidla až spolu s ďalším úkonom vo veci samej, prípadne spolu s úkonom, ktorým sa konanie končí.

12. Pre posúdenie otázky, či nedoručenie platobného rozkazu právnenému predchodcovi žalovanej v 3. rade v dôsledku jeho úmrtia v priebehu konania mohlo mať právne následky aj na žalovaných v 1. a 2. rade, bolo potrebné zistiť, či žalovaní v 1. a 2. rade a právny predchodca žalovanej v 3. rade mali v konaní postavenie samostatných alebo nerozlučných spoločníkov.

13. Podľa ust. § 91 ods. 1, 2 OSP v znení účinnom do 30. 06. 2016, ak je navrhovateľov alebo odporcov v jednej veci niekoľko, koná každý z nich sám za seba. Ak však ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane, platia úkony jedného z nich i pre ostatných. Na zmenu návrhu, na jeho späťvzatie, na uznanie alebo vzdanie sa nároku a na uzavretie zmieru je však potrebný súhlas všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane.

14. Pre posúdenie či ide o samostatné alebo nerozlučné spoločenstvo je rozhodujúca povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva. Tam, kde hmotné právo neumožňuje, aby predmet konania bol prejednaný samostatne voči každému spoločníkovi, ide o nerozlučné spoločenstvo.

15. Spoločné záväzky upravuje Občiansky zákonník v ust. § 511 ods. 1. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

16. Vychádzajúc z uvedeného, právne následky pasívnej solidarity spočívajú v tom, že veriteľ je oprávnený požadovať celé plnenie od ktoréhokoľvek dlžníka, t. j. od jedného, niekoľkých alebo od všetkých. Spoločne a nerozdielne zaviazaní dlžníci sú zásadne samostatnými spoločníkmi, právny základ záväzku každého z nich a prípadne námietky proti nemu môžu byť u každého spoločníka nezávisle posúdené. Ved' napríklad i pri solidárnom záväzku z úveru nie je vylúčené, že jeden zo žalovaných vnesie námietku premlčania a druhý nie, a teda výsledok sporu môže byť voči každému zo solidárne zaviazaných dlžníkov rôzny.

17. Rovnako ustanovenia Občianskeho zákonníka o ručení (§ 546 a nasl.) nezakladajú medzi dlžníkom a ručiteľom solidaritu. Preto medzi žalovanými v 1. a 2. rade ako dlžníkmi na jednej strane a právnym predchodcom žalovanej v 3. rade ako ručiteľom na strane druhej nešlo z procesnoprávneho hľadiska o nerozlučné procesné spoločenstvo podľa ust. § 91 ods. 2 OSP.

18. V prejednávanej veci išlo o samostatné spoločenstvo, a preto v dôsledku nedoručenia platobného rozkazu len právnemu predchodcovi žalovanej v 3. rade, platobný rozkaz mohol byť zrušený iba vo vzťahu k žalovanej v 3. rade, resp. jej právnemu predchodcovi. Vo vzťahu k ďalším žalovaným platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť a stal sa vykonateľným. Právoplatnosť platobného rozkazu vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade zakladá prekážku právoplatne rozsúdenej veci, ktorú Občiansky súdny poriadok účinný do 30.06.2016 upravoval v ust. § 159 ods. 3 a v súčasnosti účinný Civilný sporový poriadok v ust. § 230. Existencia tejto prekážky bráni tomu, aby vec mohla byť opätovne prejednaná a rozhodnutá vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade.

19. Odvolací súd preto postupom vyplývajúcim z ust. § 389 ods. 1 písm. a) CSP rozsudok vo výroku o uložení povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade zaplatiť žalobcovi sumu 3.087,64 eur s prísl., vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade a vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a žalovanými v 1. a 2. rade zrušil a v tejto časti konanie zastavil (§ 391 ods. 1 CSP).

20. Zároveň bolo potrebné v súlade s ust. § 389 ods. 2 CSP zrušiť i právoplatné uznesenie zo dňa 04.04.2014 č.k. 17Ro 578/2013-25 vo výroku o zrušení platobného rozkazu zo dňa 19.02.2014 sp. zn. 17Ro 578/2013 vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade. Vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade, ako to už bolo skôr konštatované, platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť a stal sa vykonateľným v dôsledku čoho pre zrušenie platobného rozkazu voči žalovaným v 1. a 2. rade neboli splnené procesné podmienky a táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

21. O trovách konania medzi žalobcom a žalovanými v 1. a 2. rade sa rozhodlo v súlade s ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobca so svojím odvolaním smerujúcim proti žalovaným v 1. a 2. rade mal plný úspech.

22. Čo sa týka žalovanej v 3. rade, tejto sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznala, nakoľko vyjadrenie žalovanej v 3. rade k odvolaniu žalobcu smerujúcemu iba proti žalovaným v 1. a 2. rade nemožno považovať za účelné v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením jej práva.

23. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).